

prima instanță: I. Rusu (Judecătoria Drochia)
instanța de apel: S. Procopciuc, E. Grumeza, A. Garbuz
(Curtea de Apel Bălți)

dosarul nr. 2rac-356/17

DECIZIE

01 noiembrie 2017

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al
Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul: Valeriu Doagă
Judecătorii: Tamara Chișca-Doneva, Ala Cobăneanu,
Nicola Craiu, Iurie Bejenaru

examinînd recursul declarat de Societatea Comercială „Diazchim” Societate
cu Răspundere Limitată,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea
Comercială „Diazchim” Societate cu Răspundere Limitată împotriva CP „Vigat
Agro Plus” Societate cu Răspundere Limitată, intervenient accesoriu Societate cu
Răspundere Limitată „Total Agro Impex” cu privire la încasarea datoriei și la
cererea reconvențională declarată de CP „Vigat Agro Plus” Societate cu Răspundere
Limitată împotriva Societății Comerciale „Diazchim” Societate cu Răspundere
Limitată cu privire la rezilierea contractului de vânzare-cumpărare,

împotriva deciziei Curții de Apel Bălți din 04 aprilie 2017, prin care a fost
admis apelul declarat de Societatea Comercială „Diazchim” Societate cu
Răspundere Limitată, casată hotărîrea Judecătoria Drochia din 21 septembrie 2016
cu emiterea unei noi hotărîri prin care acțiunea inițială și cea reconvențională au fost
respinse,

c o n s t a t ă:

La 21 august 2014 SC „Diazchim” SRL a depus cerere de chemare în judecată
împotriva CP „Vigat Agro Plus” SRL, intervenient accesoriu SRL „Total Agro
Impex” cu privire la încasarea datoriei.

În motivarea acțiunii reclamantul a invocat că cu CP „Vigat Agro Plus” SRL
au fost stabilite relații contractuale, în rezultatul cărora „Diazchim” SRL a livrat
către CP „Vigat Agro Plus” SRL marfă (Semănătoare DIRECTIA 300/17) în sumă
de 350 000 lei, fapt confirmat prin factura fiscală seria BV5883408 din 22.04.2013.

Reclamantul indică că deoarece cumpărătorul nu și-a onorat obligațiile de a
achita prețul pentru marfa livrată în mărime integrală, acesta a acumulat o datorie
față de „Diazchim” SRL în mărime de 350 000 lei. Astfel în rezultatul neonorării
obligațiilor de plată față de „Diazchim” SRL, în adresa CP „Vigat Agro Plus” SRL
a fost expediată o pretenție privind achitarea sumei restante pentru marfa primită în
sumă de 350 000 lei.

Relatează reclamantul că pretenția a fost recepționată personal de contabilul CP
„Vigat Agro Plus” SRL, fapt confirmat prin semnătura acestuia din 04.08.2014 în
pretenția primită.

Astfel menționează că cu toate că a fost înștiințat despre datoria existentă și necesitatea achitării acesteia în termen de 7 zile CP „Vigat Agro Plus” SRL nu a întreprins careva măsuri într-u soluționarea litigiului pe cale amiabilă.

În instanța de judecată la data de 07.11.2014, SRL „Diazchim SRL” și-a majorat pretențiile, solicitând încasarea din contul pîrîtului a sumei de 349 910,69 lei, dobînda de întîrziere în sumă de 9 346,9 lei, cheltuieli de executare în sumă de 3 208,25 lei, cheltuielile de asistență juridică în sumă de 10 500 lei, cheltuieli de transport în sumă de 1 104,60 lei și taxa de stat în sumă de 10 777,72 lei, iar în total solicită să fie încasată suma de 384 848,19 lei.

La data de 04.03.2015 CP „Vigat Agro Plus” SRL a înaintat cerere reconvențională către SRL „Diazchim” privind rezilierea contractului.

În motivarea cererii reconvenționale invocă că în anul 2013 între SRL „Diazchim” și CP „Vigat Agro Plus” SRL a avut loc o înțelegere precum că SRL „Diazchim” va vinde CP „Vigat Agro Plus” SRL o semănătoare de marca DIRECTIA 300/17 la un preț de 350 000 lei. După condițiile afacerii, semănătoarea urma a fi vîndută în set cu toate agregatele necesare pentru semănat. Indică că în anul 2013 SRL „Diazchim” a adus semănătoarea la CP „Vigat Agro Plus” SRL pentru a fi verificată și testată, însă aceasta a fost adusă fără agregatele necesare pentru semănatul grîului și a altor culturi, fără de care folosirea și utilizarea semănătoarei este imposibilă și inutilă în activitatea CP „Vigat Agro Plus” SRL.

Reclamantul-pîrît invocă că observînd că lipsesc agregatele necesare, a înaintat pretenții asupra neajunsurilor către SRL „Diazchim” la care a primit răspuns că, agregatele care lipsesc vor fi aduse, însă menționează că, pînă în prezent acestea lipsesc.

Indică că în tot acest timp, din anul 2013 pînă în prezent, semănătoarea nu au folosit-o, deoarece era imposibil acest lucru. Astfel, consideră că condițiile contractuale nu au fost îndeplinite în volum deplin de SRL „Diazchim”, bunul vîndut nu poate fi folosit în scopul destinat, vînzătorul nu dorește să completeze bunul vîndut cu piesele necesare. Semănătoarea a fost vîndută cu vicii materiale, care fac imposibilă folosirea bunului în scopul destinat. Astfel, solicită rezilierea relațiilor contractuale între SRL „Diazchim” și CP „Vigat Agro Plus” SRL privind vînzarea semănătoarei de marca DIRECTIA 300/17, livrată la data de 22.04.2013 cu aducerea părților la starea inițială.

Prin hotărîrea Judecătoriei Drochia din 21 septembrie 2016 acțiunea inițială a fost respinsă, iar cererea reconvențională s-a admis integral. S-a reziliat contractul de vînzare cumpărare încheiat între SRL „Diazchim” și CP „Vigat Agro Plus” SRL privind vînzarea semănătoarei de marca DIRECTIA 300/17, cu readucerea părților în poziție inițială.

Nefiind de acord cu hotărîrea primei instanțe, SRL „Diazchim” a contestat-o cu apel, solicitînd admiterea apelului, casarea hotărîrii primei instanțe în partea în care a fost respinsă cererea inițială de chemare în judecată cu emiterea unei noi hotărîri prin care cererea de chemare în judecată inițială să fie admisă integral.

Prin decizia Curții de Apel Bălți din 04 aprilie 2017 a fost admis apelul declarat de SC „Diazchim” Societate cu Răspundere Limitată, casată hotărîrea

Judecătoria Drochia din 21 septembrie 2016 cu emiterea unei noi hotărâri prin care acțiunea inițială și cea reconvențională au fost respinse.

La data de 08 august 2017 SC „Diazchim” SRL a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând casarea ei în partea respingerii acțiunii inițiale și emiterea în această parte a unei noi hotărâri prin care a admite acțiunea inițială.

În motivare recursului s-a invocat aplicarea eronată de către curtea de apel a prevederilor art. 320 Cod Civil, care reglementează modul de dobândire a dreptului de proprietate. Or, reprezentantul recurentului în susținere poziției sale a invocat art. 321 Cod Civil care reglementează momentul dobândirii dreptului de proprietate.

O altă încălcare invocată de către recurent este aplicarea selectivă a legii.

La fel, în opinia recurentului eroarea instanța de apel este respingerea excepției de tardivitate invocate în prima instanța și cea de apel. Susține că pe parcursul examinării cauzei, reprezentantul său a invocat excepția de tardivitate a acțiunii reconvenționale, iar acest argument care în conformitate cu art. 271 Cod Civil, este temei de respingere a acțiunii, a fost totalmente ignorată de prima instanță, iar instanța de apel a respins această excepție motivând că intimata nu a cerut respingerea acțiunii ca tardive.

În conformitate cu art. 434 CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Completul denotă că Curtea de Apel Bălți a expediat în adresa recurentului copia deciziei integrale. Conform avizului de recepție contra semnătura se atestă că SRL „Diazchim” la data de 29 iunie 2017 a primit copia deciziei instanței de apel. Prin urmare, declarând recursul la data de 08 august 2017 acesta s-a încadrat în termenul de declarare a lui.

Studiind materialele dosarului, Colegiul Civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră recursul întemeiat și care urmează a fi admis cu casarea integrală a deciziei instanței de apel și restituirea pricinii spre rejudecare instanță de apel, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) CPC, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze integral decizia instanței de apel și să trimită pricina spre rejudecare în instanța de apel în toate cazurile în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

În conformitate cu art. 239 CPC, hotărârea judecătorească trebuie să fie legală și întemeiată. Instanța își întemeiază hotărârea numai pe circumstanțele constatate nemijlocit de instanță și pe probele cercetate în ședință de judecată.

În conformitate cu art. 240 al. (3) CPC, instanța judecătorească adoptă hotărârea în limitele pretențiilor înaintate de reclamant.

În conformitate cu art. 373 alin. (2) CPC, în limitele apelului, instanța de apel verifică circumstanțele și raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanțe, precum și cele care nu au fost stabilite, dar care au importanță pentru soluționarea pricinii, apreciază probele din dosar și cele prezentate suplimentar în instanță de apel de către participanții la proces.

Înaintând acțiunea în judecată împotriva CP „Vigat Agro Plus” SRL, SC „Diazchim” SRL a solicitat încasarea datoriei, acumulată deoarece cumpărătorul nu și-a onorat obligațiile de a achita prețul pentru marfa livrată, în mărime integrală.

La rîndul său, CP „Vigat Agro Plus” SRL a înaintat cerere reconvențională către SRL „Diazchim” privind rezilierea contractului de vânzare-cumpărare încheiat între SRL „Diazchim” și CP „Vigat Agro Plus” SRL privind vânzarea semănătoarei de marca DIRECTIA 300/17.

Fiind investită cu judecarea pricinii în cauză, prima instanță a ajuns la concluzia respingerii acțiunii inițiale și admiterii acțiunii reconvenționale, dispunînd rezilierea contractului de vânzare cumpărare încheiat între SRL „Diazchim” și CP „Vigat Agro Plus” SRL privind vânzarea semănătoarei de marca DIRECTIA 300/17, cu readucerea părților în poziție inițială.

Judecînd pricina, instanța de apel a admis apelul declarat de SC „Diazchim” SRL, a casat hotărîrea primei instanțe cu emiterea unei noi hotărîri prin care acțiunea inițială și cea reconvențională au fost respinse.

Examinînd pricina în ordine de recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție constată că instanța de apel, la examinarea apelului, a aplicat eronat normele de drept procedural.

În conformitate cu art. 271 Cod Civil, acțiunea privind apărarea dreptului încălcat se respinge în temeiul expirării termenului de prescripție extinctivă numai la cererea persoanei în a cărei favoare a curs prescripția, depusă pînă la încheierea dezbaterilor în fond. În apel sau în recurs, prescripția poate fi opusă de îndreptățit numai în cazul în care instanța se pronunță asupra fondului.

Materialele dosarului atestă că SRL „Diazchim”, pînă la încheiere dezbaterilor în fond, formulînd prin referință pretenții împotriva acțiunii reconvenționale depuse de CP „Vigat Agro Plus” SRL, totodată, a invocat și expirarea termenului de prescripției la înaintarea acțiunii reconvenționale, menționînd în acest sens că data înaintării cererii reconvenționale este în afara termenului legal prevăzut de normele legale referitoare la termenii de prescripție de înaintare a pretențiilor sau acțiunilor privind viciile bunului (f.d. 63 verso, vol I).

Prima instanță însă, admitînd acțiune reconvențională, nu s-a expus asupra termenului de prescripție invocat de către SRL „Diazchim”. Or, trimiterea pîrîtului (SC „Diazchim”) la omiterea de către reclamant a termenului de prescripție, fiind un mijloc de apărare a pîrîtului împotriva reclamantului, instanța era obligată să se expună în privința acestui fapt.

La rîndul său, instanța de apel, a emis o hotărîre nouă prin care, examinînd fondul cauzei, a respins ambele acțiuni, inclusiv cea reconvențională ca fiind neîntemeiată, reieșind și din faptul că SRL „Diazchim” nu a solicitat expres respingerea acțiunii reconvenționale pe motivul tardivității sale.

Instanța de recurs menționează că constatările instanței de apel sunt contrare circumstanțelor pricinii, în condițiile în care SC „Diazchim” a invocat expirarea termenului de prescripție la depunerea acțiunii reconvenționale.

În astfel de circumstanțe, instanța de recurs consideră că de către prima instanță și ulterior de instanța de apel nu au fost constatate și elucidate pe deplin circumstanțele importante pentru justa soluționare a cauzei.

Prin urmare, instanța de apel nu a verificat circumstanțele și raporturile juridice stabilite în hotărîrea primei instanțe, prin ce a încălcat prevederile art. 373 alin. (2) CPC, decizia instanței de apel urmînd a fi casată ca fiind emisă cu încălcarea normelor de drept procedural.

Distinct de cele mai sus arătate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că decizia instanței de apel urmează a fi casată cu remiterea pricinii spre rejudecare în instanța de apel.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c), art. 445 alin. (3) CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e :

Se admite recursul declarat de Societatea Comercială „Diazchim” Societate cu Răspundere Limitată.

Se casează integral decizia Curții de Apel Bălți din 04 aprilie 2017, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea Comercială „Diazchim” Societate cu Răspundere Limitată împotriva CP „Vigat Agro Plus” Societate cu Răspundere Limitată, intervenient accesoriu Societate cu Răspundere Limitată „Total Agro Impex”, cu privire la încasarea datoriei și la cererea reconvențională declarată de CP „Vigat Agro Plus” Societate cu Răspundere Limitată împotriva Societății Comerciale „Diazchim” Societate cu Răspundere Limitată cu privire la rezilierea contractului de vânzare-cumpărare, cu restituirea pricinii spre rejudecare la Curtea de Apel Bălți în alt complet de judecători.

Decizia nu se supune nici unei căi de atac.

Președintele ședinței, judecătorul

Valeriu Doagă

Judecătorii

Tamara Chișca-Doneva

Ala Cobăneanu

Nicola Craiu

Iurie Bejenaru